

Samtida fransk filosofi och teologi

Det är lätt att konstatera att den svenska teologins intresse för teologi och filosofi från andra språkområden byter inriktning med jämna mellanrum. Under 1900-talet är det framför allt två språkområden som har dominerat: det tyska fram till andra världskriget och därefter det engelska. Undantag finns visserligen — Nathan Söderblom, sedermera professor i «teologisk encyklopedi och teologiska prenotationer» vid Uppsala universitet och ärkebiskop i Svenska kyrkan, disputerade vid Sorbonne-universitetet i Paris och tog med sig tankar från den liberala religionsfilosofen Auguste Sabatier till Sverige. Men som vanligt är det undantaget som bekräftar regeln. Den svenska teologin i början av förra seklet samtalade gärna med den tyskspråkiga världen, och ofta om Lutherstudier eller om Immanuel Kant och nykantianismen. Efter andra världskriget skedde en omorientering, dels av kulturella och politiska skäl men dels också eftersom man ansåg att engelsk filosofi och teologi mötte samtidens utmaningar på ett mer fruktbart sätt. Därmed försköts också det teologiska intresset mot andra frågor än de som tidigare varit i fokus.

Även om det alltid är möjligt att visa på undantag kan man konstatera att olika språkområden har utvecklat olika tanketraditioner alltsedan teologi och filosofi började skrivas på olika modersmål snarare än på latin. I Sverige delar man allt som oftast in filosofin i två traditioner: den analytiska och den kontinentala. Även om denna typologisering är märklig — hur kan man jämföra ett metodiskt grepp inom filosofin med den filosofi som bedrivs i ett geografiskt område? — har den tidigare svarat mot det faktum att teologi och filosofi bedrivits på olika sätt i olika språkliga och kulturella kontexter. Den analytiska filosofin, även om den har «kontinentala» rötter i exempelvis Wien, förknippades tidigare ofta med universiteten i Cambridge och Oxford. Snarare än någon inneboende egenskap hos respektive språkområde som skulle odla en benägenhet för ett visst slags tänkande hör detta faktum förmodligen ihop med att det under en längre tradition odlats allmänna sätt att tänka, men också uttryckssätt, begrepp, avgränsning av problemområden etc. som så småningom format en mer eller mindre tydlig tradition.

Man kan i svensk teologi i början på 2000-talet spåra ett allt större intresse för fransk teologi och filosofi. Om detta kommer att innebära en ytterligare omorientering från det engelska till det franska språkområdet är givetvis omöjligt att säga. Förhoppningen som motiverade Svensk Teologisk Kvartalskrift att ordna konferensen «Contemporary French Theology and Philosophy» i Lund den 12–14 september 2002 var inte att byta ut gamla samtalspartners mot nya, utan att öka «flerspråkigheten» inom den svenska teologin. Som ett ytterligare bidrag till detta kommer vi under ett antal nummer, med början i detta, publicera artiklar från konferensen. Här erbjuds därför tillfälle för svensk teologi att befria sig från en intellektuell konservatism genom att anknyta till en internationell debatt som är allt mindre intresserad av den karta som tidigare generationer dragit. Konferensen anordnades tillsammans med Teologiska fakulteten, Lund och gjordes möjlig tack vare finansiellt och övrigt stöd från Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT). STK tackar STINT för samarbetet samt även Kungliga Humanistiska Vetenskaps-samfundet i Lund och Krookska fonden, Lund, för deras stöd till konferensen.